

113

ZARZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO I SKUPU

z dnia 28 sierpnia 1978 r.

w sprawie postępowania ze zwierzętami rzeźnymi.

Na podstawie art. 4 ust. 1 i 3 pkt 1 ustawy z dnia 10 lutego 1949 r. o obrocie zwierzętami gospodarskimi i produktami uboju oraz o ich przetwórstwie (Dz. U. z 1949 r. Nr 21, poz. 135, z 1952 r. Nr 44, poz. 300, z 1958 r. Nr 45, poz. 224 i z 1970 r. Nr 29, poz. 245) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zwierzętami rzeźnymi w rozumieniu zarządzenia są: trzoda chlewna, bydło, konie i owce, zwane dalej „zwierzętami”, których ubój nie jest zabroniony przepisami szczególnymi.

§ 2. 1. Zwierzęta przyjmowane w miejscach ich odbioru powinny być starannie oczyszczone, nie przekarmione, bez zadrapań i uszkodzeń mechanicznych skóry, a ponadto:

- 1) trzoda chlewna nie powinna mieć drutu w ryjach,
- 2) konie powinny być rozkute,
- 3) buhaje powinny mieć założone kółka nosowe i zagojone rany po ich założeniu.

2. Nadzór sanitarno-weterynaryjny w miejscach skupu zwierząt sprawuje lekarz weterynarii.

3. Przy przyjęciu zwierząt w miejscach ich odbioru jest wymagane świadectwo miejsca pochodzenia zwierzęcia.

§ 3. 1. Zwierzęta w czasie gromadzenia i transportu powinny znajdować się pod stałą opieką dozorcę; dozorcą może być również kierowca samochodu, jeżeli wyrazi na to zgodę.

2. W czasie gromadzenia lub transportu, trwających ponad 6 godzin, zwierzęta powinny być pojone, a trwających ponad 12 godzin — również karmione.

§ 4. 1. Pomieszczenia przeznaczone do gromadzenia zwierząt oraz środki transportu używane do przewozu zwierząt powinny być tak urządzone, aby nie powodowały okaleczenia zwierząt.

2. Miejsca gromadzenia zwierząt powinny być suche, oświetlone, przewiewne, zabezpieczone przed ujemnymi wpływami atmosferycznymi (osłonięte od wiatru, zacienione, zadaszone) oraz zaopatrzone w urządzenia do karmienia i pojenia zwierząt.

3. Rampy załadownicze i wyladowcze oraz wagi powinny być zaopatrzone w odpowiednie urządzenia dostosowane do czynności ładunkowych, a środki transportu powinny być odpowiednio dostosowane do przewozu zwierząt.

4. Załadowanie i wyladowanie zwierząt powinno być dokonane przy użyciu ramp stałych lub ruchomych.

5. Pomieszczenia oraz środki transportu i urządzenia techniczne, o których mowa w ust. 1—3, powinny być oczyszczone i odkażone.

§ 5. Przy gromadzeniu i transporcie zwierząt należy przestrzegać następujących zasad:

- 1) zwierzętom należy zapewnić w pomieszczeniach i środkach transportu powierzchnię według obowiązujących norm,
- 2) zwierzęta jednego gatunku powinny być zgrupowane razem (trzoda chlewna według klas towarowych, a zwierzęta rozliczane według wagi i oceny poubojowej powinny być grupowane według spędów lub dostawców),
- 3) zwierzęta złośliwe, samce, późne kastraty i samice w okresie rui powinny być oddzielone od pozostałych zwierząt,
- 4) zwierzęta duże (bydło i konie) powinny być uwiązane w sposób umożliwiający im położenie się,
- 5) zwierzęta, które zachorowały, powinny być oddzielone od pozostałych zwierząt; o każdym wypadku choroby lub podejrzenia o chorobę zaraźliwą zwierząt należy zawiadomić lekarza weterynarii,
- 6) w razie padnięcia zwierząt lub uboju z konieczności tusze ich powinny być zabezpieczone przed zanieczyszczeniem.

§ 6. 1. Szybkość pędzenia powinna być dostosowana do normalnego chodu zwierzęcia. Drogi przepędu należy wybierać miękką. Śliska droga przepędu zwierząt powinna być posypana piaskiem, popiołem itp.

2. Zwierzęta z trudem poruszające się z powodu znacznego stopnia utuczenia, słabe i chore należy przewozić do miejsca przeznaczenia.

3. Zwierzęta uciążliwe w transporcie należy przekazać na zaopatrzenie miejscowe.

4. Zabrania się:

- 1) transportu samic w pierwszych dziesięciu dniach po porodzie,
- 2) transportu prosiąt i jagniąt w wagonach „kratówkach”,
- 3) pętania zwierząt.

§ 7. Żywienie zwierząt powinno odbywać się według następujących zasad:

- 1) zwierzęta należy karmić paszami odpowiedniej jakości,
- 2) dzienną porcję karmy należy dawać sztukom dorosłym w dwóch, a młodzieży w trzech dawkach,
- 3) zwierzęta należy poić czystą wodą 1—2 razy na dobę, w zależności od pory roku i temperatury; w czasie mrozów woda powinna być podgrzana,
- 4) zabrania się przekarmiania oraz stosowania zabiegów powodujących picie przez zwierzęta nadmiernej ilości wody,

5) zwierząt przeznaczonych do transportu nie należy karmić na 3—4 godziny przed transportem.

§ 8. 1. Przed ubojem zwierzęta powinny być głodzone przez czas nie krótszy niż 12 godzin i nie dłuższy niż 18 godzin.

2. W czasie głodzenia zwierzęta należy poić, przy czym ostatnie pojenie powinno być dokonane nie później niż 5 godzin przed ubojem.

§ 9. Traci moc zarządzenie Ministra Przemysłu Mięsnego i Mleczarskiego oraz Prezesa Centralnego Urzędu Skupu i Kontraktacji z dnia 23 października 1952 r. w sprawie postępowania ze zwierzętami rzeźnymi w obrocie (Monitor Polski Nr A-93, poz. 1447).

§ 10. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1979 r.

Minister Przemysłu Spożywczego i Skupu: *E. Kołodziej*